

1 Tetaróniani

Îtun anaaé kéwaraa-yubaq Tetarónáikaq Póroma Táératima Tímotima yetôpake

1 ¹ Áánûqtuni waayúkayopaqa Tetarónáikaq maa-páátímá Tímotiyaa Táératigaraq Pórogaraq ketáá kágayaunatae. ketibotáámá Áánûqtukakaraq uyátárai-naqa Îtu Káríqtokakaraq tirummá ámê-kayukayopaq ketáá kágayaunatae. Áánûqtuma wenamá wení íráqô-qtataaqa wení kaayoné-yátááqá keráwáqtê waíno.

² aati-aatimá keráwáqtábátáá Áánûqtukaq “tíkáiye” kéteqtaa ókaraq-okaraq nunamupí keráwáqtí tíwîqa yamá kétima-tikaunatae. ³ keráwáqtí itáíq-itaiq í-yátáákómá keráwáqá mamá íráqôn-aaimma káuraitaq tirummá amí-yátááqtábábóaq keráwáqá kamáa kááe. keráwáqtí tíyaqa ketáái uyátárai-naqa Îtu Káríqtoma akoqnáá uréq awé kéoe. ketáá miráiq-tataaqtataba taákaq matokáunaboqtaa nunamupí ketibotáá Áánûqtukaq keráwáqtí tíwîqa kéyaunatae. ⁴ tîbâqawaayuo, Áánûqtuma keráwáqtábá wetábá keráwáqá tíwîkaitaqtaa ketáá kéitaunatae. ⁵ ketáá Áánûqtuni átê-wataama keráwáqtôpaq maméqtaa íráunama minná paá-aimma íma timénúnatae. miráimanibo átê-wataama anón-awaameq-yataariq kéeqtaa akoqnáágararaq Áánûqtuni Aokaq-Áágókáráq keráwáqtôpaq mamé íréqtaa ketáái tirunóbáqá itáíq-itaiq kéunatae. keráwáqtí aúkáapi miráuma tíwáqnaa ónáqtaa únna-aaimma kenamááríq káonaae. ⁶ mikáq keráwáqá ketáái táaikaraq uyátárai-nakon áaikaraq kéwaraae. Áánûqtun-aama itáawana keráwáqá taíbaq ummaa-yátááqá paá kéimanibo Áánûqtuni Aokaq-Áágómá mamá timuqá kématikaiye. ⁷ miráitaq yirummá ámê-kayukama Maateróniapaq-wayukagaraq Karíkípaq-wayukagaraq timáeta urááe. ⁸ aamá keráwáqtí itáíq-itaiq umá yáqtóráa-qtataaqtabama máqten-aukapaq timáeta wéyáwé urááe. miráitaqtaa ketáámá Tetarónáikaq-wayukayabama ókaraq aamá ténúnamma íma

wáiyē. ⁹máqtemma nékaq mái-kayukama keráwáqá keqtáá íráqôniq umátíkáaqtabama yemá aamá téite kéoe. keráwáqá naayó-máníkóní anaáe waráí-ámmá yuwéq áraimma paá mái-Aanuqtuni mayaímá matááe. ¹⁰wení ánikoma Ítuma pukáipike aboámá múte itó-umakaraitaq Áánûqtunopake kumínitaq weqtábá íbêqa awé kéoe. minnýaba máqtemma keráwáqtábá kéte. Áánûqtuni ánikoma Ítuma wenamá Áánûqtuni áyamma íní-qtataapike keqtáá mamá paá umátikaiqtae.

2 ¹ketíbbâqawaayuo, ketáá keráwáqtôpaqa uráunataama ketáái mayáigómá íma paátataakaa itaq aónaraae. ²Píripaiباق tíqa í-yátááqá áqa matáunataama aónaraae. anaáékaqa Tetarónáíkaq yaímma-wayukama átê-wataama Áánûqtunopake má-tima-yimiyabama íma yíkaraimanibo ketáái Áánûqtuma tíyaqa mamá akoqnáá uráiyē. ³ketáá keráwáqá aamá tímá-timunataama kaaqaari-áímmá íma wáiyē. káqo-kayukama íma makaténáqtáa uráunatae. ⁴ímiye. aati-aatímá Áánûqtuma ákáin-aimma ketáá kêtunatae. keqtáá maqmá aónatuwenaboana wení átê-wataama tígáae ténataa tímikaiqtae. Áánûqtu áqnáabaqa keqtáyábá amuqá matikáíkáae téta kéunataamibo waayúkama ímiye. Áánûqtu wenamááriq ketáái tíyaqnobaqa káonaiye. ⁵ketáái táagoma keráwáqá íma komarummá kéiyē. aúran-anna aí-áímmá íma mamé uráunatae. mi-qtátááqá Áánûqtu káonaiye. ⁶ketáái tíwíqa keráwákáráq káqo-kayukagaraq múte yawwígáae téqtae íketunataamanibo ⁷árainē. ketáámá Ítu Káríqtoma awaaméqá umátíkarai-kayukataae. minnýaba ketáámá náápaakaraq keráwákáqá aáwaqtababi móneqtaba ítama aónawaimanibo ketáámá íma inaa tiráunatae. ketáámá keráwáqá íma mamá akoqnáá uráunataamibo kaayoné umá anóama wení iyápóma mamá kaayoné umákáiniq umatíkarauatae. ⁸ketáá keráwáqtábá tíkáitaqtaaboataa Áánûqtuni átê-wataama keráwáqá timénáqtaa uráunatae. paá wenamá ímibo ketáái túwaraimma keráwáqtábá puyéqtaa tíwáqnaa ónaqtaa uráunatae. miráuma keráwáqtábátáa tíkaraiqtae. ⁹ketíbbâqawaayuo, ketáá kamáa káeqtaa mayáitáa matáunama íyaq táakaq makááo? wágáágaraq nokáakaraq átê-wataama kétima-timetaama ketáái móneqtaba aáwatabagaraq kamáa aráunatae. miráitaqtaa keqtábá keráwáqá íma óq-mayaima tímikaunatae.

¹⁰keráwákáráq Áánûqtugaraq keráwáqtí túbaq ketáá maúna-aimma aónaraae. íráqô-qtataakaraq arupú-yataakaraq kateko-yátáákáráq keráwáqá itáiq-itaiq kéoe. ¹¹aboámá wení iyápóma kawáa umákáinikaa umá ketáámá keráwáqá móra-mora kawáa umátíkarauatae. ¹²keráwáqá umá tíqtaaiq uráunatae. keráwáqá tiruqtábá kéowata ketáámá keráwáqtí tíyaqa mamá paru uráunatae. mirá-qtátááriq éq Áánûqtukaq timuqá marakánôqtaba ketáá tímá táakaq uráunatae. Áánûqtuma keráwáqtábá wemá yabíkái-kanaagaraq wení tágama-yataakaraq yaináigáae téna tááyaraibo miráuraa umá máero.

¹³keráwáqtábámá ketáámá aati-aatimá Áánúqtukaq “tíkáiye” kêtunatae. Áánúqtun áama timá-timunataa ítareq matááe. paá-wayukati watáama íma matáábo watáama Áánúqtunopake matáámma minná áraine. Áánúqtukaq tirummá ámê-kayukabi wení aúyánámma kémaraíye. ¹⁴ketíbâqawaayuo, móraiq umá keráwákáq pááq i-qtátááq Áánúqtuni waayúkaraq Yúriabaqa pááq urááe. Ítiráaeo-wayukama Ítu Káríqtoni waayúkama Yúriabaq mamá táíq umáyikaraaniq umá móraiq umá keráwáqtí waayúkama keráwáqá mamá táíq kéumatikaae. ¹⁵maami Ítiráaeo-wayukama uyátárai-naqa Ítumma ikaméta Áánúqtuni amuné-wayúkámá naayóbáqá yíkameta keqtáámá mamá táíq kéumatikaae. yemá Áánúqtumma namuroíq kéumaketa máqte-kayukama namuroíq kéumayikaae. ¹⁶Yéqtaaeo-wayukama íma Ítiráaeo-wayukaraq ketáámá abarokáq kêtunaboataa Áánúqtuma yiwiráiyábáe téta yemá ketáái aammá aúyareta aráqtukaae. miráitata yemá aati-aatimá kúmiq-yataariq kéomanibo íbêqa uyátá-maqma anómma kéopoana Áánúqtuni áyámma í-yátááqá yekáq káraapaiye.

¹⁷ketáá keráwápike paábaq wéyáwé umágeqtaa keráwáqá tiyúkaunatae. keráwáqtábá túyánámma ítáíq-itaiq kéeta keqnáámma keráwáqá ya timónaiyaba kamáa káunatae. ¹⁸ketáámá keráwáqtôpaq yauwéqma ónataa uráune. kemá Póroma ó-taoq o-taoq keráwáqtôpaq yauwéqma ónááq únnamanibo Tááqtaama íma tiyúwáitaq uráune. ¹⁹minná keráwáqtábáe. kenamá ketáámá weganokanoqá kéeta timuqá kémaraunaboata íbêkaraq anaaékaraqa uyátárai-naqa Ítuma kumínaqtaama wení aúbáq ító-onunatae. minnáyaba ketáámá keráwáqtábámá uyátá-maqma túma mé-uyonunatae. ²⁰owé. keráwáqtábóaqtaa ketááma weganokanoq éqtaa timuqá kémaraunatae.

3 ¹watáama keráwáqtábá íma ketáá kéitaqa ayáqtáá-kanaama awé íyábá ôriq umá ummaa kéyaiपोता ²Tímotimma keráwáqtôpaq timákaraunatae. ketáá tébakaqa Áátenibaq máqe-uraunatae. Tímotima ketáái tíbâqawaaraaboana Áánúqtuni mayaímá ketáátê kémayena wemá átê-wataama Ítu Káríqtoqtaba abarokáq kêtima-yimiye. keráwáqtí ítáíq-itaiq í-yátááqá mamá akoqnáá ígáae téqtaa timákaraunatae. ³miráiyana keráwápike mmá morá-nakoma yauwéqma naayón-ááímmá waráiyabama ímira-igaae téqtaa kêtunatae. maami Ítiráaeo-wayukama keráwáqá mamá táíq umátikanomanibo Áánúqtu mi-tái-yátááqá mayaígáae téna tiwíkaitaq keráwáqá kéitaae. ⁴naayóbáqá keráwáqtê máeqtaa “annaékaqa tíqa í-yátááqá mayánóe” téqtaa timá tímikaunatae. íbêqa keráwáqá káonaawana mi-qtátááqá pááq urááe. ⁵ayáqtáá-kanaama kanaarác awé íonune. miráitaaq kemá Tímotimma timákáanana uréna keráwáqtí ítáíq-itaiq í-yátááqá aónaniye. ketúyánápímmá ítama aónaraune: “Tááqtaama keráwáqá makáqma aónarai íyabiyo? ketáá paá-mayaitaa matáunataabiyo?” téq túyánápímmá ítaraune.

⁶miráitana Tímotima keráwáqtôpaq uréna íbêqa yauwéqmena ketôpaqtaa iráiyé. wemá íráqô-kataama keráwáqtábá má-tima-timikaitaae. keráwáqá itáíq-itaiq kéeq waayúkama tirummá yímêqtaba má-tiraiye. aati-aatimá keqtááyábá íráqôniq umá túyánámmá kéiteq keqtáá timónaneq kéowaqtaa ketáágáráqá timónanaqtaa kéunatae. ⁷ketíbâqawaaraayuo, ketáái ummaa-yátáárábi ketáái tíqa í-yátáárábi mi kátáagoma umá tíqtaaiq uráitaae. keráwáqtí itáíq-itaiq í-yátááqá yáqtokaawanaboana keqtáámá umá tíqtaaiq uráitaae. ⁸keráwáqá uyátárai-nakoni aammá kéyaqtoraapoataa íbêqa paá maéqtaa kanaarác agaabánúnatae. ⁹íbêqa ketáá keráwáqtábá Áánûqtukaq “tíkáiye” téqtaa kanaarác kéteqtaa timuq-yatááqá tímêqtabataa Áánûqtukaq “tíkáiye” kétunatae. ¹⁰wágáágarac nokáakaraq keráwáqá timónanataa Áánûqtukaq tirukaké nunamupí kéitaunatae. keráwáqá ya tímónéqtaama itáíq-itaiq í-yátááqtabá ókaraq kanaarác tiráátenunataabiyo?

¹¹ketáái ketibotáámá Áánûqtuma uyátárai-nakoma Ítugaraq keqtáámá tiwiraígáae téta keráwáqtôpaq wíyóye. ¹²uyátárai-nakoma mamá keráwáqá móra-mora ábâqawaaraa-kayukama tirummá yimínôqtaba uyátá-maqma anómma aútikaniqtabataa kéitaunatae. ketáá keráwáqá tirummá timúnnaiq umá anaaékaqa káqo-yuma tirummá yimínoe. ¹³miráinana keráwáqtí itáíq-itaiq í-yátááqá Áánûqtu mamá akoqnáá íyábá kétékaiqtaae. anaaékaqa uyátárai-naqa Ítuma wení aokaq-wáyúkágárác kumínô-kanaaraqa keráwáqá Áánûqtun aúrikaq arupú umáginoe.

4 ¹ketíbâqawaaraayuo, Áánûqtuma ákáinaiq umá mái-aaimma keqtáábíké matéq keráwáqá min-ákác kémaaemanibo íbêqa uyátárai-nakoma Ítun áwíkaq uyátá-maqma anókaq mirá-oro. ²ketáá timá-timunna-yataaqa uyátárai-naqa Ítuni náapaakaraq máena keráwáqá kéitaae. ³keráwáqá aokaríc umá máeq kumari-ááímmá íma tarôq íyábá Áánûqtumma kákaiye.

⁴waamá keráwáqá móra-mora-yuma íráqôniq umá aokaríc umá aaramô máyaaqtabama keráwáqá kéitaae. ⁵póiyakaa umá aaramá íma yabitero. tébakaqa waamá Áánûqtuqtaba íma ítareta miraráá kéoe. yemá aaramá káoneta yiráá kéyoqnaae. ⁶keráwáqtí tíbâtiwaraamma aaramá mayáiyábámá íma kumari-ótáámmá kuyíkáaro. naayóbáqá keráwáqá timá tímikaunatae. akoqnáá umá maami-qtátááqtabámá kétima-timunatae. uyátárai-nakoma mirá-qtátááric ínna-waigoni anónnáma táí-meyamma amíniye. ⁷Áánûqtuma keqtáá táayaraimma ananna-ááímmá waraígáae téna íma táayaraiqtaae. ímiye. wemá paá aokaq-ááímmá waraígáae téna táayaraiqtaae. ⁸miráitana móra-nakoma maamin-ááímmá anaaéma umákenama paá móra-waigomma íma anaaéma kéumakaiibo Áánûqtuma anaaéma kéumakaiye. Áánûqtuma wenamáa wení Aokaq-Áágómmá keráwáqá kétimiye.

⁹Ítukaq yirummá ámê-kayukama keráwáqtê máe-kayukayopaqa yemmá ákáiqtaba íma kágayaune. Áánûqtuma wenamááric áqa

keráwáqá káqowa-kaqowamma arummá amí-aaimma tiráati-matukaiye. ¹⁰keráwáqá Maaterónia-marupaq máa-tibaqawayuma tirummá kámemanibo tóbâqawaaraayuo, uyátá-maqma anókaq miráoro. ¹¹yaákare maéra keráwáqá ketíyáápike mayaímá máyáaro. paá-wayukaraa umá máero. kenamááriq keráwáqtí táaimma waréraq káqo-yuti yáaiqtabama íma tuyánámmá ítáaro. mánoqtaba túyánámmá ítáaro. naayóbáqá mirái-qtataaqtaba ketáá keráwáqá timá tímikaunatae. ¹²mirán-áímmá waráiyatama Ítukaq íma yirummá amíya-kayukama íráqôniq umá yúyánámmá ítátikanoe. keráwáqá yekáqá móra-yataaqtaba íma tímikaiye téqa ítama aónanoe.

¹³ketíbtâqawaaraayuo, pukáa-kayukayabama áraimma ítama arutaígáae téqtaa kétunatae. miráinaq keráwáqá káqo-kayukaraa umá Metáiyaqtaba íma awéta keráwáqá tiruqtabá ínoe. ¹⁴Ítuma pukéna keqnáámmá ító-uraitaqtaa minnýaba kéitaunatae. móraiq umá anaaékaqa Áánûqtuma Ítukaraq wekáq yirummá améta pukáiya-kayukagaraq mayánéna yíniye.

¹⁵maannáma uyátárai-nakoni yiráati-aimma keráwáqá kétima-timunatae. uyátárai-nakoma yawwéqma íní-kanaaraqa ketáá paá máuna-wayukataama áqnáabaqa íonunataamanibo pukáiya-kayukama áqnáabaq wínoe. ¹⁶Áánûqtuni weróq-anabike áama kétinata Áánûqtunopake uyátárai-kaqto-nakoma anókaq ááyama náapaakaraq tínana uyátárai-naqa Ítuma Áánûqtuma yabíkái-marupake kumíniye. Ítukaq yirummá améta naayóbáqá pukáiya-kayukama áqnáabaqa ító-inoe. ¹⁷ánibo ketáámá mi-kánááráqá náayubi tú aréqtaa máanna-wayukataama yemmá konnákáq wenaitaatá máqtemma Ítukaq wíyôpaq wenaitaatan ónúnatae. mikáké wetê matúq-matuq umá aati-aatimá Áánûqtuni márúpaq mánunatae. ¹⁸maamin-áímmá téqtaa móra-mora-yuma umá yíqtaaiq oro.

5 ¹tíbâqawaaraayuo, maami-qtátááqá páaq í-kánááyábá kéitaapoqtaa ketáámá aúbabi ókaraq agamá íma timá-timenunatae. ²uyátárai-nakoma kumíni-kanaama miráuma “íkuminiye” týaq-kanaaraq moyá-nákómá nokáa iníkáá umá kumíniye. ³waayúkama maará téta “íbêqa íráqô-kanaaboataa íráqôniq umá máunatae” tínómanibo mi-kánááráqá páátákáá anómma táikanaama páaq íniye. miráuma aaragómá iyápóma marakáné kéitana aú-aiaq iníkáá ínata máqte-kayukama péqmareta íma kanaaráq kóinoe. ⁴áaqibo keráwáqá tóbâqawaaraayuo, maami-qtátááqátábámá kumayuq-yátáápímmá íma máapoana moyá-nákóráá umá íma iyánáaq ínoe. ⁵máqtemma keráwáqá wágáá-wayukama Áánûqtuni ópí kémaae. nokáa-kayukama kumayupí máenikaa umá ketáámá íkémaunatae. ⁶miráinaqtaa ketáámá yú waguréta máe-kayukaraa umá íma mánatae. káqo-kayukaraa íyéqtaa túbanaaq umá máeqtaa awé ónatae. ⁷nokáamma yúmá wagí-kánááráqá yaímma káqo-kayukama aíbôq-nomma kénaae. ⁸miráimanibo ketáámá wágáá-wayukama

máunaboqtaa ítama táganatae. ketáái itáíq-ítaiq umá yabi í-yátááqá kaayoné-yátáákáráq ketáái mórama weyukáá umá kúberanatae. akaq pukónúnabiketaa Ítuma yauwéqma atíqtikaniqtaae. minnýaba ketáámá yáqtoqma akoqnáá éqtaa óqta-kamoqa móra-nakoma aqnókák kúberainikaa umá keqtáá atíqtikaniqtabataama kúbeqtoranatae. ⁹Áánûqtuma wení áyámma í-yátáápkémmá tíqa í-yátááqá timíyábátáá wemmá íkakaimanibo uyátárai-nakoma Ítu Káríqtoma mi-qtátáápké múte atíqtikaniqtabataa kákaiye. ¹⁰ketáámá wetê mánunayabataa Ítuma keitááyábá pukáiyé. pukáipoqtaa ketáágáráq ípuyonunatae. ¹¹Ítuma kumína-kanaaraq maa-márábímmá ketáámá Káríqton-annagaraq pukáa-kayukawabi paátáá máuna-wayukama ketáámá wetê ko mánunatae. miráinaq móra-mora-yuma umá yíqtaaiq éra yíwáqnaa umá íbêqa keráwáqá mirá-onikaa oro.

¹²ketíbâqawaraayuo, keráwáqá náayubi keráwáqti aúkáapikemma mayaímá mayáa-kayukati yiménáápq máero. uyátárai-nakoma yemmá awaaméqá umáyikena keráwáqá tiwíketa tiráátigae téna yíkaraiibo yeqti yiménáápq máero. ¹³yeqti íráqô-mayaitaboata yemmá tikaíno. móra-mora-yuma móra-mora-yute miráinaq kaayoné umá máero.

¹⁴tíbâqawaaraayuo, ketáámá akoqnáá umá kétima-timunatae. aúkáapike iyááqtámma íkuiya-kayukama timá-yimiyata “atéráaro” yigae-yigae éta ikatíq íya-kayukama yíwáqnaa oro. máqte-kayukama íma tiyáágáréqtaa ínomanibo kaayoné umáyíkáaro. ¹⁵tái-yataariq umátikaiyaqa anónnáma íma tái-yataariq umáyíkáaro. ímiye. aati-aatimá móra-mora tíbâqawaayuwabi káqo-kayukama mamá íráqôniq umáyíkáaro.

¹⁶keráwáqá aati-aatimá timuqá máráaro. ¹⁷aati-aatimá nunamummá tíq-tiq oro. ¹⁸aati-aatimá Áánûqtukaq “tíkáiye” tero. keráwáqá Ítuni waayúkama máqte-miran-aimma tarôq íyábá Áánûqtuma kákaiye.

¹⁹Áánûqtuni Aokaq-Áágóní aammá íma aúyaráaro. ²⁰Áánûqtuni amuné-áímmá íma tinaaéma umáyíkáaro. ²¹máqte-qtataaqa maqma aónatuwera íráqô-qtataaqa yenamáa matóráaro. ²²máqtemma tái-yataapikemma atéqma tinaaéma umáyíkáaro.

²³Áánûqtuma kaayoné-yátáákómá áaipoana keráwáqá wemá mamá aokariq umá ánatatikaniye. keráwáqá aráákaq maéq tigae-yátááqá íma mayánómma túbinabi túyánápímmá tirun-íyápógówábi íma mayaígáae Ítu Káríqtoma kumínî-kanaayaba téqtaa kéunatae. ²⁴Áánûqtu keráwáqá tááyaraimma miráuma máiyana wemá keráwákák mirá-umatikaniye.

²⁵tíbâqawaaraayuo, keqtáágáráq nunamummá timátíkáaro.

²⁶máqtemma Áánûqtukaq yirummá amíya-kayukama kaayoné umá tótó umáyíkáaro.

²⁷uyátárai-nakoni náápaakake kemá kétima-timune. keráwáqá maan-áúbámá máqtemma yirummá ámê-kayukabi yoraútoro.

²⁸maamin-íráqô-qtátááqá uyátárai-nakoma Ítu Káríqtote wenamáa keráwáqte waíno.